

Predmet C-80/21**Sažetak zahtjeva za prethodnu odluku sastavljen na temelju članka 98.
stavka 1. Poslovnika Suda****Datum podnošenja:**

8. veljače 2021.

Sud koji je uputio zahtjev:

Sąd Rejonowy dla Warszawy - Śródmieścia w Warszawie (Poljska)

Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:

27. listopada 2020.

Tužitelji:

E.K.

S.K.

Tuženik:

D.B.P.

Predmet glavnog postupka

Tužitelji zahtijevaju da se u njihovu korist tuženiku naloži plaćanje novčanog iznosa uvećanog za zakonske zatezne kamate u vezi s neosnovano plaćenim iznosima na ime obroka koji se sastoje od glavnice i kamata u okviru otplate kredita zbog primjene nedopuštenih ugovornih odredbi u ugovoru o hipotekarnom kreditu izraženom u švicarskim francima (CHF). Tužitelji koji su potrošači osporavaju odredbe ugovora o kreditu o kojima se nisu vodili pojedinačni pregovori, a koje se odnose na konverziju iznosa kredita i obroka kredita na temelju tečaja strane valute koji određuje tužena banka.

Predmet i pravna osnova zahtjeva za prethodnu odluku

Tumačenje prava Unije, osobito članka 6. stavka 1. i članka 7. stavka 1. Direktive Vijeća 93/13/EEZ; članak 267. UFEU-a

Prethodna pitanja

1. Treba li članak 6. stavak 1. i članak 7. stavak 1. Direktive Vijeća 93/13/EEZ od 5. travnja 1993. o nepoštenim uvjetima u potrošačkim ugovorima tumačiti na način da im se protivi sudsko tumačenje nacionalnih odredbi prema kojem sud ne utvrđuje nepoštenost cijele ugovorne odredbe, nego samo dijela u kojem je ta odredba nepoštena, zbog čega ta odredba ostaje djelomično djelotvorna?

2. Treba li članak 6. stavak 1. i članak 7. stavak 1. Direktive Vijeća 93/13/EEZ od 5. travnja 1993. o nepoštenim uvjetima u potrošačkim ugovorima tumačiti na način da im se protivi sudsko tumačenje nacionalnih odredbi prema kojem sud, nakon što utvrdi nepoštenost ugovorne odredbe bez koje se ugovor ne može održati na snazi, može preoblikovati preostali dio ugovora tumačenjem očitovanja volje stranaka kako bi se izbjegla ništavost ugovora koja je povoljna za potrošača?

Navedene odredbe prava Zajednice

Direktiva Vijeća 93/13/EEZ od 5. travnja 1993. o nepoštenim uvjetima u potrošačkim ugovorima: dvadeset prva i dvadeset četvrta uvodna izjava; članak 6. stavak 1. i članak 7. stavci 1. i 2.

Navedene odredbe nacionalnog prava

Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Građanski zakonik od 23. travnja 1964., Dz.U. br. 16., poz. 93., kako je izmijenjen, u daljnjem tekstu: Građanski zakonik)

Potrošač je fizička osoba koja s poduzetnikom obavlja pravnu radnju koja nije izravno povezana s njegovom poslovnom ili profesionalnom djelatnosti (članak 22.¹).

Stavak 1. Pravna radnja koja nije zakonita ili je usmjerena na zaobilaženje zakona ništava je, osim ako se relevantnom odredbom predviđa drukčiji učinak, osobito onaj da se umjesto ništavih odredbi pravne radnje uključuju odgovarajuće zakonske odredbe. Stavak 2. Pravna radnja koja je protivna načelima društvenog suživota ništava je. Stavak 3. Ako je ništav samo dio pravne radnje, radnja ostaje na snazi u preostalom dijelu, osim ako iz okolnosti proizlazi da radnja ne bi bila izvršena bez ništavih odredbi (članak 58.).

Stavak 1. Očitovanja volje treba tumačiti u skladu s načelima društvenog suživota i običajima, vodeći računa o okolnostima u kojima su dana. Stavak 2. U ugovorima treba istražiti koja je bila zajednička namjera stranaka i koji se cilj želio postići, a ne ograničiti se na doslovno značenje izraza (članak 65.).

Stavak 1. Odredbe potrošačkog ugovora koje nisu pojedinačno ugovorene nisu obvezujuće za potrošača ako mu daju prava i obveze na način koji nije u skladu s

dobrim običajima i koji grubo narušava njegove interese (nedopuštene ugovorne odredbe). Ova se odredba ne odnosi na ugovorne odredbe kojima se uređuju glavna davanja stranaka, među kojima su cijena ili naknada, ako su sastavljene na nedvosmislen način. Stavak 2. Ako neka ugovorna odredba prema stavku 1. nije obvezujuća za potrošača, u preostalom dijelu ugovor ostaje obvezujući za stranke. Stavak 3. Odredbe ugovora koje se ne smatraju pojedinačno ugovorenima jesu one na čiji sadržaj potrošač nije imao stvaran utjecaj. To se posebno odnosi na ugovorne odredbe preuzete iz predloška ugovora koji je druga ugovorna stranka predložila potrošaču. Stavak 4. Teret dokazivanja da je odredba pojedinačno ugovorena na onoj je stranci koja se na to poziva (članak 385.¹).

Ocjena usklađenosti ugovorne odredbe s dobrim običajima provodi se prema stanju u trenutku sklapanja ugovora, vodeći računa o njegovu sadržaju i okolnostima njegova sklapanja te uzimajući u obzir ostale ugovore povezane s ugovorom koji sadržava odredbu koja je predmet ocjene (članak 385.²).

Onaj tko bez pravne osnove stekne imovinsku korist na štetu druge osobe, dužan ju je vratiti u naravi, a ako to nije moguće, nadoknaditi njezinu vrijednost (članak 405.).

Stavak 1. Odredbe prethodnih članaka osobito se primjenjuju na neosnovano plaćene iznose. Stavak 2. Iznosi su neosnovano plaćeni ako onaj tko ih je platio uopće nije imao takvu obvezu ili je nije imao prema osobi kojoj je plaćao, ili ako je osnova za plaćanje prestala postojati ili cilj koji se želi postići plaćanjem nije postignut, ili ako je pravna radnja kojom se obvezuje na plaćanje bila ništava i nije postala valjana nakon izvršenja plaćanja (članak 410.).

Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (Zakon o bankarstvu od 29. kolovoza 1997., Dz.U. br. 140., poz. 939., kako je izmijenjen, u daljnjem tekstu: Zakon o bankarstvu)

Ugovorom o kreditu banka se obvezuje da će korisniku kredita staviti na raspolaganje na razdoblje utvrđeno u ugovoru iznos novčanih sredstava namijenjen utvrđenom cilju, a korisnik kredita obvezuje se da će ga koristiti pod uvjetima određenima ugovorom, da će iznos iskorištenog kredita vratiti s kamatama u navedenim rokovima otplate i platiti proviziju za odobreni kredit (članak 69. stavak 1. u verziji koja je bila na snazi 8. srpnja 2008.).

Ugovor o kreditu mora se sklopiti u pisanom obliku te se u njemu osobito utvrđuju: 1. ugovorne stranke, 2. iznos i valuta kredita, 3. svrha dodjele kredita, 4. načini i rok otplate kredita, 5. iznos kamatne stope i uvjeti njezine promjene, 6. način osiguranja otplate kredita, 7. opseg ovlasti banke u pogledu nadzora korištenja i otplate kredita, 8. rokovi i način stavljanja na raspolaganje novčanih sredstava korisniku kredita, 9. iznos provizije, ako je predviđena ugovorom, 10. uvjeti za izvršavanje izmjena i raskid ugovora (članak 69. stavak 2. u verziji koja je bila na snazi 8. srpnja 2008.).

Sažeti prikaz činjeničnog stanja i postupka

Tužitelji su s tuženikom 8. srpnja 2008. sklopili na razdoblje od 360 mjeseci ugovor o hipotekarnom kreditu izražen u švicarskim francima (CHF) u iznosu od 103 260 švicarskih franaka koji je jednokratno isplaćen do 8. listopada 2008. Kamatna stopa bila je promjenjiva, a kredit se otplaćivao u jednakim obrocima.

U skladu s „uvjetima kredita” koje su prihvatili tužitelji, iznos kredita trebao je biti isplaćen korisniku kredita u poljskim zlotima ili švicarskim francima ili u drugoj valuti. Za konverziju iznosa kredita u poljske zlate banka je trebala primijeniti kupovni tečaj švicarskog franka objavljen na „tečajnoj listi za stambene i konsolidirane kredite u stranoj valuti banke Deutsche Bank PBC S.A.” koja je vrijedila na dan isplate iznosa kredita ili njegove tranše. Kredit je trebalo otplaćivati terećenjem u korist banke bankovnog računa korisnika kredita iznosom u poljskim zlotima koji predstavlja protuvrijednost tekuće rate u švicarskim francima, dospelog dugovanja i drugih potraživanja banke u švicarskim francima izračunanih na temelju prodajnog tečaja za švicarski franak objavljenog na „tečajnoj listi [...] banke Deutsche Bank PBC S.A.” koja je vrijedila u banci.

Tužbom podnesenom 6. srpnja 2018. tužitelji su zahtijevali da se u njihovu korist tuženiku naloži plaćanje iznosa od 26 274,90 poljskih zlota uvećanog za zakonske zatezne kamate. U obrazloženju svojeg zahtjeva osobito su istaknuli da je u razdoblju od 17. srpnja 2008. do 3. travnja 2012. tužena banka zbog primjene nedopuštenih ugovornih odredbi u ugovoru o kreditu tužiteljima neosnovano naplatila iznos od 24 705,30 poljskih zlota. Tuženik je zahtijevao da se tužba odbije te je naveo da ugovor o kreditu nije ništav i da ne sadržava nedopuštene ugovorne odredbe.

Iz saslušanja tužiteljâ i svjedokâ proizlazi da tužitelji prilikom sklapanja ugovora nisu obavljali gospodarsku djelatnost te da su 2006. i 2008. s tuženom bankom sklopili četiri ugovora o kreditu. Tužitelji su u postupku kreditiranja s bankom komunicirali sredstvima komunikacije na daljinu i samo su jednom posjetili podružnicu banke. Potpisivanje većine dokumenata o kreditu (uključujući zahtjev za kredit i ugovor o kreditu) obavljali su punomoćnici tužiteljâ. Tužitelji nisu pregovarali s bankom ni o jednoj odredbi ugovora o kreditu. Tužitelji su zatražili od banke da im elektroničkom poštom dostavi nacrt ugovora prije njegova potpisivanja, međutim nisu primili odgovor. Tužitelji su tijekom postupka obaviješteni o učincima eventualnog sudskog proglašenja ugovora ništavim. Tužitelji su izjavili da razumiju pravne i financijske posljedice ništavosti ugovora o kreditu, da ih prihvaćaju i da pristaju na to da sud ugovor proglasi ništavim.

Sažeti prikaz obrazloženja zahtjeva za prethodnu odluku

U skladu sa stajalištem koje prevladava u poljskoj sudskoj praksi, ugovorne odredbe koje primjenjuje tužena banka sadržavaju nepoštene odredbe, ali se one odnose samo na jedan dio klauzula o konverziji, a ugovor se može izvršiti i nakon njihova poništenja.

Čini se da prijedlozi odluka zastupljeni u dosadašnjoj nacionalnoj sudskoj praksi dovode do dvojbi u pogledu članka 6. stavka 1. Direktive 93/13. Naime, kao što je Sud pojasnio¹, „članku 6. stavku 1. Direktive Vijeća 93/13/EEZ protivi se propis države članice kojim se u slučaju utvrđenja ništavosti nepoštene odredbe u ugovoru sklopljenom između poslovnog subjekta i potrošača nacionalnom sudu omogućuje dopunu ugovora uz izmjenu sadržaja te ugovorne odredbe. [...] Stoga iz teksta članka 6. stavka 1. proizlazi da su nacionalni sudovi obvezni izuzeti iz primjene nepoštenu ugovornu odredbu kako ona ne bi imala obvezujuće učinke na potrošača, a da pritom nisu nadležni preispitati njezin sadržaj. Naime, ugovor u načelu mora nastaviti vrijediti bez ikakve izmjene osim one koja proizlazi iz otklanjanja nepoštenih odredbi, ako je takav nastavak ugovora pravno moguć prema pravilima nacionalnog prava. [...] kada bi nacionalni sud mogao izmijeniti sadržaj nepoštenih odredbi u takvom ugovoru, takva mogućnost mogla bi naštetiti ostvarenju dugoročnog cilja postavljenog člankom 7. Direktive 93/13. Takvom bi se nadležnošću doprinijelo otklanjanju preventivnog učinka na prodavatelje robe ili pružatelje usluga, koji postoji samom činjenicom neprimjene takvih nepoštenih uvjeta na potrošače (vidjeti u tom smislu prethodno navedeno rješenje u predmetu *Pohotovost*, t. 41., i navedenu sudsku praksu), jer bi ti trgovci i dalje bili u iskušenju upotrijebiti spomenute uvjete, svjesni činjenice da čak i ako se ti uvjeti proglašavaju ništavima nacionalni sud svejedno može prilagoditi ugovor u mjeri u kojoj je to potrebno, na način da time zaštiti interes spomenutih trgovaca”. Osim toga, Sud je u navedenoj presudi (t. 69.) izravno uputio na točke 86. do 88. mišljenja nezavisne odvjetnice Verice Trstenjak od 14. veljače 2012. u kojem je navedeno pitanje pojašnjeno još izravnije i jasnije. Nezavisna odvjetnica istaknula je smanjenje rizika za prodavatelja robe ili pružatelja usluga koji proizlazi iz primjene nepoštenih odredbi, s obzirom na to da je izmjena koja se sastoji od prilagodbe odredbe kako bi bila u skladu sa zakonom prihvatljiva prodavatelju robe ili pružatelju usluga. Izgledi za ispravljanje uzroka ništavosti ugovora i transparentnost rizika za prodavatelja robe ili pružatelja usluga mogli bi imati suprotan učinak od onoga koji je želio postići zakonodavac Unije te omogućiti da sud *a posteriori* izmijeni ugovor, što ne samo da bi oslabilo odvratajući učinak koji proizlazi iz članka 6. navedene direktive, nego bi čak i imalo suprotan učinak. To je stajalište istaknuto i u mnogim drugim odlukama Suda².

¹ Vidjeti presudu od 14. lipnja 2012., *Banco Español de Crédito*, C-618/10

² Vidjeti rješenja Suda: od 16. studenoga 2010., *Pohotovost*, C-76/10, t. 41.; od 11. lipnja 2015., C-602/13, *Banco Bilbao Vizcaya Argentaria*, t. 33 do 37.; od 6. lipnja 2016., *Ibercaja Banco*, C-613/15, t. 36. do 38., i presude Suda: od 30. travnja 2014., *Kásler*, C-26/13, t. 77. i 79.; od 21. siječnja 2015., *Unicaja Banco i Caixabank*, C-482/13, C-484/13, C-485/13, C-487/13, t. 28., 31. i 32.; od 30. svibnja 2013., *Asbeek Brusse i de Man Garabito*, C-488/11, t. 57.; od 21. travnja 2016., *Radlinger*, C-377/14, t. 97 do 100.; od 21. prosinca 2016., *Naranjo i Martinez*, C-154/15 i C-307/15, t. 57. i 60.; od 26. siječnja 2017., *Banco Primus*, C-421/14, t. 71. i 73.; od 31. svibnja 2018., *Sziber*, C-483/16, t. 32.; od 7. kolovoza 2018., *Banco Santander i Cortes*, C-96/16 i C-94/17, t. 73. i 75.; od 13. rujna 2018., *Profi Credit Polska*, C-176/17, t. 41.; od 14. ožujka 2019., *Dunai*, C-118/17, t. 51.; od 26. ožujka 2019., *Abanca Corporación Bancaria i Bankia*, C-70/17 i C-179/17, t. 53., 54., 63. i od 7. studenoga 2019., *NMBS*, C-349/18, C-350/18, C-351/18, t. 66. do 69.

Međutim, Sud je dopustio jednu iznimku od načela kojim se predviđa učinak u obliku ništavosti nedopuštene ugovorne odredbe te je naveo³ da se u situaciji u kojoj se ugovor sklopljen između poslovnog subjekta i potrošača ne može održati na snazi nakon uklanjanja nepoštene odredbe, članak 6. stavak 1. Direktive 93/13 ne protivi propisu države članice prema kojem nacionalni sud može otkloniti ništavost te odredbe zamjenjujući je dispozitivnom odredbom nacionalnog prava. To je stajalište kasnije dopunjeno navodom da je mogućnost zamjene nepoštene odredbe dopunskom odredbom nacionalnog prava ograničena na slučajeve u kojima bi nacionalni sud zbog ništavosti te odredbe morao poništiti ugovor u cijelosti, čime bi potrošača izložio za njega nepovoljnim posljedicama⁴. Osim toga, u presudi od 14. lipnja 2012. Sud je izravno naveo da se članak 6. stavak 1. ne može tumačiti na način da se njime nacionalnom sudu omogućuje da izmijeni sadržaj nepoštene odredbe umjesto da je jednostavno izuzme iz primjene, nego ga treba tumačiti na način da mu se protivi propis države članice [...] kojim se nacionalnom sudu omogućuje dopunu predmetnog ugovora uz izmjenu sadržaja te ugovorne odredbe⁵. U konačnici, Sud je prilikom pojašnjavanja značenja članka 6. i 7. Direktive 93/13 naveo „*da im se protivi to da se odredbu o prijevremenom dospijecu ugovora o hipotekarnom zajmu za koju se utvrdi da je nepoštena djelomično održi na snazi, uklanjanjem elemenata koji je čine nepoštenom, kada bi takvo uklanjanje dovelo do revizije sadržaja takve odredbe utječući na njezinu bit*”⁶.

Ozbiljnu dvojbu suda koji je uputio zahtjev izaziva stajalište da su odredbe o isplati i otplati kredita samo djelomično nepoštene, a da uklanjanje njihova nepravilnog dijela omogućuje neometano izvršenje ugovora u preostalom dijelu. Najviše dvojbi izaziva stajalište da iz odredbi, prema kojima se isplata i otplata kredita može izvršavati u švicarskim francima uz suglasnost banke, treba ukloniti nepošteni uvjet da je potrebno dobiti suglasnost banke, što za posljedicu ima to da se isplata i otplata kredita može bezuvjetno izvršavati u švicarskim francima. U skladu s tim stajalištem, odredbe o isplati i otplati kredita koje u ugovoru glase: „*Iznos kredita isplaćuje se korisniku kredita u poljskim zlotima. [...] Uz suglasnost banke, kredit se može isplatiti i u švicarskim francima ili u drugoj valuti.*” (članak 2. stavak 2.), „*Kredit se otplaćuje terećenjem u korist banke bankovnog računa korisnika kredita iznosom u poljskim zlotima koji predstavlja protuvrijednost tekuće rate u švicarskim francima, dospjelog dugovanja i drugih potraživanja banke u švicarskim francima izračunanih na temelju prodajnog*

³ Vidjeti presudu od 30. travnja 2014., Kásler, C-26/13, t. 85.

⁴ Vidjeti rješenje Suda od 11. lipnja 2015., Banco Bilbao Vizcaya Argentaria, C-602/13, t. 38. i presude: od 21. siječnja 2015., Unicaja Banco i Caixabank, C-482/13, C-484/13, C-485/13 i C-487/13, t. 33.; od 7. kolovoza 2018., Banco Santander i Cortós, C-96/16 i C-94/17, t. 74.; od 14. ožujka 2019., Dunai, C-118/17, t. 54. i od 26. ožujka 2019., Abanca Corporación Bancaria i Bankia, C-70/17 i C-179/17, t. 37. i 59.

⁵ Vidjeti presudu od 14. lipnja 2012., Banco Español de Crédito, C-618/10, t. 71. i 73.

⁶ Vidjeti presudu od 26. ožujka 2019., Abanca Corporación Bancaria i Bankia, C-70/17 i C-179/17, t. 64.

tečaja za švicarski franak objavljenog na ,tečajnoj listi [...]’ koja vrijedi u banci dva radna dana prije svakog roka za otplatu iznosa kredita. Uz suglasnost banke, korisnik kredita može otplaćivati kredit i u švicarskim francima ili u drugoj valuti.” (članak 6. stavak 1.), nakon što se iz njih uklone nepošteni uvjeti trebale bi glasiti: „Kredit se može isplatiti u švicarskim francima” (članak 2. stavak 2.). „Korisnik kredita može otplaćivati kredit u švicarskim francima” (članak 6. stavak 1.). Teško se oteti dojmu da se tom intervencijom iz nepoštene ugovorne odredbe upravo uklanjaju elementi koji je čine nepoštenom, što dovodi do značajne promjene biti te odredbe, što je protivno člancima 6. i 7. Direktive 93/13⁷.

Osim toga, posljedica je takve intervencije ublažavanje takozvanog odvrćajućeg učinka jer prodavatelju robe ili pružatelju usluga koji u ugovor uvodi nepoštene odredbe jamči da će ih sud u najgorem slučaju izmijeniti na način koji će omogućiti daljnje neometano izvršavanje ugovora bez ikakvih negativnih posljedica za prodavatelja robe ili pružatelja usluga. Stoga proizlazi da je zaštita potrošača u praksi fiktivna jer je vjerojatno da će potrošač u tipičnoj situaciji, oslanjajući se na tekst ugovora, biti uvjeren da kredit mora otplaćivati samo u poljskim zlotima zato što nije dobio suglasnost za otplatu u švicarskim francima, a tek nakon sudske odluke doznat će da je bilo upravo suprotno, čime se potrošaču može prigovoriti da je nepravilno izvršavao ugovor te postoji opasnost da će banka raskinuti ugovor o kreditu i odmah naplatiti cjelokupni iznos kredita.

Dvojbe izaziva i drugo stajalište prema kojem se proglašenje određenih ugovornih odredbi nepoštenima te stoga neobvezujućima za potrošača ne protivi izmjeni drugih ugovornih odredbi kako bi se ugovor u konačnici mogao izvršiti. Sąd Najwyższy (Vrhovni sud, Poljska) je prilikom kvalifikacije klauzula o konverziji kao nepoštenih ugovornih odredbi negativno ocijenio to što je iznos kredita bio izražen u švicarskim francima, a ne u poljskim zlotima i utvrdio da ugovor o kreditu treba smatrati ugovorom o kreditu izraženom u poljskim zlotima. Međutim, nije poznato je li ta svojevrsna konverzija kredita u stranoj valuti u poljske zlate rezultat tumačenja očitovanja volje ugovornih stranaka (članak 65. stavak 2. Građanskog zakonika) ili pak proglašenja odredbe kojom se određuje iznos kredita još jednom nedopuštenom ugovornom odredbom (članak 385.¹ stavak 1. Građanskog zakonika). Čini se da namjera Sąda Najwyższego (Vrhovni sud) nije bilo utvrđenje da je odredba ugovora o kreditu kojom se određuje iznos kredita nepoštena (članak 385.¹ stavak 1. Građanskog zakonika) jer bi u tom slučaju izmjena ili dopuna ugovora s ciljem popunjavanja nastale „praznine” u ugovoru bila u izravnoj suprotnosti s člankom 6. stavkom 1. Direktive 93/13. U tom pogledu, čini se da, prema mišljenju Sąda Najwyższego (Vrhovni sud), treba smatrati da je iznos kredita određen u poljskim zlotima, a ne u švicarskim francima na temelju tumačenja očitovanja volje stranaka (članak 65. stavak 2. Građanskog zakonika). Međutim, postavlja se pitanje je li takvo tumačenje

⁷ Vidjeti presudu od 26. ožujka 2019., Abanca Corporación Bancaria i Bankia, C-70/17 i C-179/17, t. 64.

članka 65. stavka 2. Građanskog zakonika u skladu s člancima 6. i 7. Direktive 93/13 i je li takvo tumačenje usmjereno na zaštitu interesa potrošača ili je pak namijenjeno zaštitu interesa prodavatelja robe ili pružatelja usluga koji primjenjuje nedopuštene ugovorne odredbe. Naime, ne može se isključiti situacija u kojoj sud, nakon proglašenja određenih ugovornih odredbi nepoštenima, utvrdi da je daljnje izvršenje tog ugovora nemoguće bez tih odredbi, ali, kako bi spriječio ništavost tog ugovora, preostale ugovorne odredbe tumači na način koji omogućuje održavanje ugovora na snazi. Čini se da bi se, u situaciji u kojoj bi potrošač prihvatio ništavost ugovora, navedeno postupanje suda protivilo člancima 6. i 7. Direktive 93/13 i načelima koja iz nje proizlaze: načelu zabrane da sud izmijeni ugovor na bilo koji drugi način osim proglašenja nepoštenih ugovornih odredbi ništavima, načelu djelotvorne zaštite prava potrošača i obvezi da se u obzir uzme odvrćući učinak primjene Direktive 93/13 u odnosu na prodavatelje robe ili pružatelje usluga.

Alternativno je rješenje da sud utvrdi da ugovorne odredbe o isplati i otplati kredita iz članka 2. stavka 2. i članka 6. stavka 1. u cijelosti predstavljaju nepošteno ugovorne odredbe koje ne obvezuju stranke (članak 385.¹ stavak 1. Građanskog zakonika) bez kojih se ugovor ne može održati na snazi (članak 6. stavak 1. Direktive 93/13), te bi ugovor koji ne sadržava nužne odredbe o načinu otplate kredita i stavljanju na raspolaganje novčanih sredstava korisniku kredita (članak 69. stavak 2. točke 4. i 8. Zakona o bankarstvu) bio nezakonit i, u konačnici, ništav (članak 58. stavak 1. Građanskog zakonika), zbog čega bi sva plaćanja izvršena na temelju tog ugovora, odnosno isplata kredita i otplaćivanje obroka, predstavljala neosnovano plaćene iznose (članak 410. stavak 2. Građanskog zakonika) koje treba vratiti (članak 405. u vezi s člankom 410. stavkom 1. Građanskog zakonika). Čini se da je to rješenje moguće u ovom predmetu, osobito uzimajući u obzir to da su se tužitelji složili s proglašenjem ugovora ništavim. Međutim, s obzirom na činjenicu da bi to rješenje bilo u suprotnosti s prethodno navedenim načinima sudskog tumačenja nacionalnih odredbi, valjalo je uputiti ovaj zahtjev za prethodnu odluku. Stoga sud koji je uputio zahtjev smatra da Sud treba odgovoriti na pitanje treba li navedeni zahtjev smatrati pravilnim.

Sud koji je uputio zahtjev predlaže da se na navedena pitanja odgovori kako slijedi:

1. Članak 6. stavak 1. i članak 7. stavak 1. Direktive Vijeća 93/13/EEZ treba tumačiti na način da im se protivi sudsko tumačenje nacionalnih odredbi prema kojem sud ne utvrđuje nepoštenost cijele ugovorne odredbe, nego samo dijela u kojem je ta odredba nepoštena, zbog čega ta odredba ostaje djelomično djelotvorna.
2. Članak 6. stavak 1. i članak 7. stavak 1. Direktive Vijeća 93/13/EEZ treba tumačiti na način da im se protivi sudsko tumačenje nacionalnih odredbi prema kojem sud, nakon što utvrdi nepoštenost ugovorne odredbe bez koje se ugovor ne

može održati na snazi, može preoblikovati preostali dio ugovora tumačenjem očitovanja volje stranaka kako bi se izbjegla ništavost ugovora koja je povoljna za potrošača.

RADNI DOKUMENT